

Steinkjer, 28.08.2020

Regional plan for arealbruk i Trøndelag

Innspill fra FNF Trøndelag

Positive momenter

Forslaget til regional plan for arealbruk (RPA) i Trøndelag har veldig gode refleksjoner og gode forventninger til fylkets friluftslivsarbeid, og hvordan kommunene bør jobbe med planlegging til gode for friluftsliv. Vi vil også presisere vårt ønske om at målet om at alle skal ha tilgang til en sti eller et turområde 500 meter utenfor døra beholdes i den endelige planen.

Endringsforslag

Aktiv skoleveg

Vi er usikre på hvor dette passer inn i dokumentet, kanskje som et ledd i folkehelsekapittelet, men det hadde vært fint å ta med noe om Nasjonal Transportplans målsetning om at 80% av barn og unge skal være fysisk aktive til og fra skolen. Les mer [her](#) og [her](#) om bakgrunn og initiativ.

3.7 Naturmangfold

Naturmangfold bør bli et selvstendig kapittel på lik linje med klimaarbeid. FN har likestilt utfordringene med naturkrise og klimakrise, og vi synes dette bør reflekteres i Fylkeskommunens arbeid med planen, som er forankret i FNs bærekraftsmål. Kapittel tre under bærekraft er etter vårt skjønn en naturlig plass for dette kapittelet. Ivaretagelse av naturmangfold trenger også en tydeligere forankring i de forskjellige kapitlene som omhandler virksomhet og forvaltning med mulige konsekvenser for naturmangfold. I selve kapittelet synes vi fokuset ligger litt for mye på truet natur. Det meste av naturen vår er ikke truet, men det er forskjellige forvaltningsprioriteringer som ligger til grunn for å ta vare på den. Prioriterte arter og naturtyper er eksempler på dette.

4.3.4 Nærfriluftsliv og idrettsanlegg

I dette kapittelet kan det godt inkluderes noe om at skytebaner synes å bli en knapphetsressurs når en rekke gamle leieavtaler skal fornyes og planer skal rulleres. Dette temaet har NJFF sentralt satt høyt på sakskartet i år. Tilgang på skytebaner er nødvendig for å utvikle og vedlikeholde skytterferdigheter, og anleggene er også en viktig sosial arena for jegere, jeger- og fiskerforeninger- og skytterlag.

4.8.2 Friluftsområder

Statens skoger

Vi foreslår å endre navn på avsnittet «Oppkjøp av friluftsområder» til «Sikring av friluftsområder» eller lignende fordi vi også ønsker å inkludere et initiativ om at Fylkeskommunen signaliserer at de ikke ønsker at Statskog selger våre felles skoger og teiger til private grunneiere. Dette er en av NJFFs viktigste kampsaker og beror på at vi ønsker å sikre allmennhetens tilgang til jakt og fiske. Trøndelag har en stor andel av landets offentlig eide utmarksarealer, og er det fylket med nest flest aktive jegere i absolutte tall (Viken med tre ganger så stor befolkning har 5000 flere) og det er liten tvil om at god og rimelig tilgang på jakt er en nøkkelfaktor her. Det er svært viktig å sikre at det forblir slik for fremtiden også, og politisk vilje til å jobbe for saken er det viktigste verktøyet.

Kartlegging og verdisetting av friluftsområder

Nesten alle Trønderske kommuner har nå kartlagt og verdisatt sine friluftsområder og det er veldig bra. Men vi ser ofte at kartlegginger som gjennomføres som et ledd i en annen sak, for eksempel etablering av snøskuterløyper, nesten blir bevisst manipulerte fordi man har et ønske om å legge skutertrasé gjennom et friluftsområde. Det groveste eksemplet på dette finner man i Holtålen der kommunen har klassifisert nesten alt sitt areal som friluftsområde, bortsett fra den tarmen som skutertraséen var foreslått langs. Problemet med dette var at over halvparten av traséen var foreslått å ligge langsmed en godt brukt skiløype som går oppå en nedsnødd grusvei. Skiløypa er velbrukt og et så klart eksempel på vinterfriluftsområde som du får, men kommunens kart stemte altså ikke med terrenget. Vi erkjenner at handlingsrommet for å gripe inn i slike temaplaner kanskje ikke er det sterkeste, men vi ser gjerne at Fylkeskommunen tar en mer aktiv veilederrolle når resten av kommunene skal etablere sine løyper, og i fremtiden når eksisterende kartlegginger skal oppdateres for å kvalitetssikre at det som tegnes inn faktisk stemmer, og at man ikke bevisst lager hvite flekker på kartene når de burde vært røde (viktig eller svært viktige friluftsområder).

5.1.2 Skogbruk

Dette kapitlet er for fokusert på skogen som næringsressurs, og dernest som klimavinner når man hugger den. Litt om klimatiltakenes virkning på økosystemene er viktige å ha som forbehold når man for eksempel snakker om gjødsling av skog. Sistnevnte tiltaks virkning på karbonlageret i jordsmonnet er også et stort usikkerhetsmoment.

Skogens betydning for naturmangfoldet er ikke nevnt med ett ord, man har heller valgt å sette søkelys på det motsatte – at naturmangfold er en hemske for skogbruket. Essensen av akkurat det får man i kapitlets avslutning: «*Stortinget vedtok i 2016 å verne 10% av skogen i Norge. Dette har ikke bidratt til å øke samfunnets verdsetting av skogproduksjon*». Sant nok, men en verre stråmann har vi sjelden lest fra et forvaltningsorgan. Hvem påsto at et mål om å verne skog skulle bidra til å øke samfunnets verdsetting av skogproduksjon? Det nevnes heller ikke at formålet med frivillig vern av skog er en svært populær ordning

5.6.1 Akvakultur

Igjen synes vi dette kapittelet er litt for mye preget av veksttankegang. Vi kunne godt tenke oss at Trøndelag fylkeskommune var en pådriver for en mer fremtidsrettet og miljøvennlig akvakulturnæring. I dag får næringa gratis utviklingskonsesjoner for å drive miljøvennlig produksjon. Men de har også tilgang på store arealer til å produsere konvensjonelt i. I dagens areal- og kystsoneplanlegging så legger kommunene stort sett opp til at store arealer blir flerbruksarealer med akvakultur, fiske, friluftsliv, ferdsels og naturområde som arealformål. Dette avklarer ikke noe som helst og det fører stort sett til arealkonflikter. Fylkeskommunen burde etter vårt syn være en pådriver til å få kommunene til å gjøre bedre avgrensninger i planarbeidene som konsekvensutredes skikkelig. Det som nevnes i forslag til RPA om at utredninger ikke trengs å gjøres på overordnet nivå er en stygg sedvane som har fått etablert seg. For når tiden for en lokalitetsklarering kommer så argumenteres det svært ofte for at konsekvenser er avklart i overordnet arealplan. Dette blir sirkelargumentasjon.

En annen ting som kan stimulere til teknologiutviklingen for utslippsfrie løsninger var om en andel av tilgjengelige oppdrettsarealer ble avsatt til utslippsfrie løsninger. Det er lett å se for seg at kommunene hver for seg vegrer seg for å gå for slike løsninger siden man da risikerer å miste selskaper og arbeidsplasser til nabokommunen, men det er dette man har samordning på et høyere nivå til. Fylkeskommunen(e) vil kunne ta en viktig posisjon her. Spørsmålet om man kan etablere arealformål som kun gir tillatelse til utslippsfri akvakultur har vært oppe til behandling i Osterøy kommune¹, og en steg for steg veileder om hvordan dette kan gjøres er oppsummert av Norges Miljøvernforbund i denne veilederen².

5.7.2 Energiproduksjon

Vi er litt bekymret for at en del småskala energiproduksjon i form av «gårdsmøller» blir heiet frem i planen med argumenter om at dette kan ha gode lokale ringvirkninger for de det gjelder. Dette er sikkert sant, men vi har sett tilfeller der større aktører prøver å snike seg inn bakveien med vindkraft slik tilfellet var nylig i Malvik, der et nyoppstartet selskap søkte kommunen om tillatelse til å sette opp noen få mindre vindturbiner i Malvikmarka og på Froan der TrønderEnergi har planer³ om å sette opp enkelte vindturbiner midt i et stort landskapsverneområde. Vi er redde for at dette kan skape et marked der større aktører bruker slike små prosjekter som påskudd til å bli større. Ellers fremstår kapittelet som reflektert og godt når det kommer til nye store energiprojekter.

Med vennlig hilsen
Marius Nilsen
FNF Trøndelag

¹ <https://www.kyst.no/article/stiller-toffe-krav-til-oppdrettsnaeringen/>

² <https://www.nmf.no/wp-content/uploads/2019/03/Veileder-lukkede-l%C3%B8sninger.pdf>

³ <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2599502>